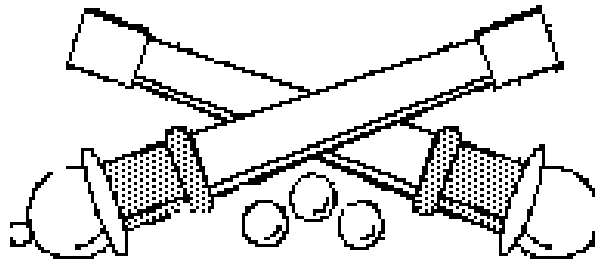

MAGYAR HADTUDOMÁNYI TÁRSASÁG
TÜZÉR SZAKOSZTÁLY

BESZÁMOLÓ

a 2001. évben végzett tevékenységről

I.

A Tüzér szakosztály a *Szervezeti és Működési Szabályzata*, továbbá a *2001. évi Tudományos Kutatási Terv*ében foglaltaknak megfelelően eredményesen zárta az évet. Az 1998. év végén megalakult szakosztály az eltelt három évben több elismerésre méltó eredményt ért el. Kiemelkednek ezek közül is az 1999 óta, évente megrendezett országos szintű tudományos—szakmai konferenciák, amelyeknek egyik fő szervezője és rendezője a szakosztály volt.

II.

A szakosztály tevékenységének részletes ismertetése

1998. december 04-én, húsz alapító tag hozta létre a Tüzér szakosztályt. Az alapítók szándéka szerint a szakosztály azzal a céllal jött létre, hogy tudományos alapossággal művelje a fegyvernem feladatait megalapozó elméleti tevékenységet. Gyűjtse maga köré az elméleti kérdésekkel foglalkozó, továbbá a kiképzést és a gyakorlati munkát irányító szakemberek népes csoportját, oldja az elméleti és gyakorlati kérdésekkel foglalkozók soraiban tapasztalható ellenérzéseket.

Ez évben az újonnan választott régi-új elnökség vezetésével végezte szakosztályunk a munkáját. A tagság az új vezetőségbe elnökké *Dr. Szendy István* ezredest, alelnökké *Szelei György* alezredest, titkárrá *Dr. Felházi Sándor* mk. alezredest választotta. Az 2000. évi decemberi beszámoló taggyűlésen elfogadott 2001. évi „Kutatási Terv” alapján több szakosztályrendezvényt szerveztünk, amelyek rövid tartalma a következő:

2001. január 15—16-án közös rendezvényt tartottunk. A kétnapos továbbképzésen a tüzér szakosztály tagjai, a Tüzér tanszék oktatói állománya és a csapatok képviselői vettek részt. A rendezvény elő napján *Piroska György* mérnök, a HM Technológiai Hivatal munkatársa, a NATO-ban alkalmazott lőtáblák általános felépítéséről és használatuk rendjéről tartott előadást, továbbá a NATO STANAG meteorológiai jelentések (üzenetek) felépítéséről és azok tartalmáról tartott tájékoztatást.

Az előadását követő konzultáción a rendezvényen résztvevők egyetértettek abban, hogy a röppályával kapcsolatos magyar fordítás elnevezéseit a jövőben pontosítani kell. A csapatok képviselői elsősorban a NATO STANAG meteorológiai jelentések átalakításával kapcsolatos kérdéseket vetettek fel. A szakosztályülésen a vita összefoglalásaként elfogadtuk, hogy alakuljon meg egy munkabizottság, amely — a Tüzér tanszék lövéstan szakcsoportja vezetésével és a csapatok, valamint a HM Technológiai Hivatal egy-egy képviselőjével — 2001. március végéig dolgozza ki a meteorológiai jelentések átalakításának gyakorlati kérdéseit, amelybe bevonásra került a MH Meteorológiai Szolgálat is.

A rendezvényünk második napján a SZFVK tanácsadójaként hazánkban tartózkodó *J. C. Prax* francia alezredes és kollegája, *Bourhy* alezredes tájékoztatóját hallgattuk meg.

Az előadók bevezetőjükben vázolták a francia honvédelem alapelveit és a francia haderő feladatait. Ismertették a haderő jelenlegi személyi összetételét és a közeljövőben várható változásokat. Bemutatták a francia haderő struktúráját és értelmezték az egyes haderőnemek alapvető feladatait. A résztvevők kérésére, részletesebben a szárazföldi haderő strukturális felépítését vázolták fel. Az előadást követő fórumon a résztvevők a hivatásos állomány élet és szolgálati körülményeivel, a szakmai továbbképzések rendszerével és a szerződéses állomány kiválasztásának rendjével kapcsolatos kérdéseket vetették fel.

A következő szakosztályülés **2001. március 27-én** volt, ahol a Magyar Honvédség átalakulása, azon belül a tüzérség fejlesztésének egyik fontos területét, az automatizált harc- és tűzvezetés sürgető fejlesztési kérdéseit választotta a konferencia témájául. A rendezvényre előzetesen meghívást kaptak mindazon katonai és civil szervezetek szakemberei, akik a hazai ÁRPÁD automatizált tűzvezetési rendszer kialakítási folyamatában részt vettek, továbbá azok, akik a fejlett országok hasonló szintű rendszerei körében kutatásokat folytattak. A konferencia szervezőit dicséri, hogy a rendezvény napján, a nagy érdeklődésre való tekintettel megtelt a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Zrínyi terme, ahol közel 70 fő kívánt a kérdéskörben hozzászólni, tájékozódni.

A konferencia célja az volt, hogy pro és kontra érvek felsorakoztatásával sikerüljön olyan közös nevezőre jutni a témában, amelynek következtében javaslatok fogalmazhatók meg a rendszer kialakításával kapcsolatban.

A szakosztály vezetése további célként tűzte ki, hogy a konferencián elhangzott előadások alapján, illetve az azt követő vita és hozzászólások alapján fogalmazódjanak meg azok a főbb irányelvek, amelyek a tüzérségünk részére egy fejlett automatizált vezetési rendszer létrehozása tekintetében, közös megegyezésen alapuló fejlesztési irányt jelöljön meg. **Dr. Szendy István ezredes**, mint a szakosztály elnöke, egyben levezető elnök a megnyitójában rámutatott azokra a fontos pontokra, amelyek a magyar tüzérség NATO kompatibilissá tételében sürgős fejlesztést igényelnek. Ezek közül kiemelten fontosnak nevezte a fegyvernem automatizált harc- és tűzvezetési rendszerének területét. Kiemelte, hogy a magyar fejlesztésű ÁRPÁD ATR¹ jelenleg — *a realitások talaján maradván* — az egyetlen lehetséges eszköz, amely korszerűsítve az új szervezeti és alkalmazási változásoknak megfelelően, rövid időn belül alkalmassá válhat arra, hogy rendszeresítésével a tüzérségünk rendelkezzen egy, a kor színvonalának megfelelő fejlett tűzvezető rendszerrel. A konferencián előadást tartott, illetve a témához hozzászólott a Szárazföldi Vezérkar részéről **Szikszai Imre alezredes** és **Horváth Sándor alezredes**, **Szabó Gábor** fejlesztő mérnök, **Tóth Endre**, az MMG AM Rt. igazgatója, **Lőrincz Miklós ezredes**, a 101. vegyes tüzérdandár parancsnoka, **Dr. habil. Kende György mk. ezredes** a HM Technológiai Intézet Tudományos igazgatója, **Kovács Gyula nyá. alezredes**, **Pölöskei János százados**, a tatai önjáró tüzérsztyály törzsfőnöke, **Dr. Felházi Sándor mk. alezredes** és **Dr. Erdélyi Sándor** alezredes a ZMNE Tüzér tanszékének tanára **Bóka Sándor nyá. ezredes**, **Szeley György** alezredes HVK tüzér referens és Mamusich György az ERICSSON Magyarország Kft. képviselőjében.

Befejezésül **Dr. Szendy István** ezredes összegezte a konferencián elhangzottakat. Megfogalmazta a jelenlévők azon közös akaratát, mely szerint a hazai fejlesztésű ÁRPÁD M1 korszerűsítését kell továbbra is támogatni, figyelembe véve a tüzérség szervezetében bekövetkezett változásokat és a NATO tűztámogatási elveket. Javaslatot tett egy munkacsoport felállítására, akik a konferencián elhangzott javaslatokat is összegezve, továbbá a 2001. június 07-ei konferencián elhangzottakat figyelembe véve 2001 második felére elkészítik azt a kutatási, fejlesztési jelentést (elgondolást), amelyet a szakosztály és a szakma egyetértésével a döntéshozatali szervek felé előterjesztenek. A Tüzér szakosztály a munkacsoport vezetésével Dr. Szendy István ezredest bízta meg.

„*A NATO — kompatibilis tüzérség*” címmel 2001. június 07-én került megrendezésre az a tudományos konferencia, amely meghatározó jelentőséggel bírt a Magyar Honvédség és a

---

¹ ATR - automatizált tűzvezető rendszer

Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem életében. A konferencián jelen voltak a jelenleg főiskolai alapképzésben résztvevő hallgatók, a csapatok gyakorlati szakemberei, vezetői, a hadtudomány vezető képviselői és német, olasz, amerikai szakemberek is.

A konferencia célként fogalmazta meg, hogy áttekintést adjon a szervezeti változások következtében átalakult tüzérségi támogatás feladatairól, a tüzérség hazai és nemzetközi feladatokban való alkalmazási lehetőségeiről és a feladatok végrehajtását befolyásoló, halaszthatatlan tüzér fejlesztési területekről. Továbbá a nemzeti haderő 2010-ig tartó hosszútávú fejlesztési koncepciójának megfelelően megfogalmazza azokat a fontos feladatokat és fejlesztési területeket, amelyek a XXI. század korszerű magyar tüzérségének kialakításához nélkülözhetetlenek, illetve tegyen javaslatokat azok végrehajtására. A célok megvalósítása természetesen igényli azt, hogy a tüzér fegyvernem kollektívája valós kutatási eredményekre alapozva, tudományos szakmai konferenciákon tisztázza és tisztázza a NATO szövetségesek tüzérségének alkalmazási alapelveit és felépítésének struktúráit.

A konferencia végső sikerét összességében nem csak az eredményes szervezés és sikeres lebonyolítás, a nagy számú részvétel és hozzászólás jelentette, hanem az a levezető elnök, Mráz vezérőrnagy által meghatározott konkrét feladat, amelyet a tüzér szakmai vezetés részére szabott meg. A feladatban az áll, hogy ez elmúlt évek kutatási eredményeire alapozva, a csapatok által végrehajtott gyakorlati tapasztalatokat figyelembe véve készüljön el jelentés formájában egy olyan, a tüzérség fejlesztésével és alkalmazásával kapcsolatos anyag, amely a Katonai Tanács elé terjeszhető. Ezzel a feladatszabással komoly szakmai előrelépésre nyílt lehetőség. A jövőnkkel kapcsolatos elképzeléseink írásos megfogalmazása és felterjesztése – *összhangban a március 27-én létrehozott csoport munkafeladatával* – jövőnk szempontjából sürgős feladattá vált.

A konferenciával egyidőben, annak társrendezvényeként *szakmai kiállítás* került megrendezésre a Díszterem előterében. A standokon vezető német cégek mutatták be magukat, a tüzérséggel kapcsolatos fejlesztéseiket és eszközeiket. Ezek között a korszerű tüzérségi gyűjtőtől, az MLRS sorozatvető gyártásán keresztül a PzH2000 típusú lövegig sokfajta érdekességgel ismerkedhettek meg az érdeklődők. A konferencia jó visszhangot váltott ki mind az egyetemi, mind szakmai körökből.

A soron következő rendezvényre 2001. szeptember 21-én került sor, ahol a rendkívüli szakosztályülés keretében *Mlinárik László alezredes* doktori védését tartotta. Doktori disszertációjának címe *A NATO országok tüzérsége alkalmazási elveinek adaptálhatósága a magyar tábori tüzérség átalakítása során*. Mlinárik alezredes 1997 óta foglalkozott a konkrét témával. Sikeres kutatómunkáját dicséri az a számos publikáció, eredményes pályázat, amelyet az eltelt időszakban közzétett. Kutatási eredményeinek fontosabb részeit az elmúlt évek szakmai tudományos konferenciáin, előadások formájában is megismerhettük. A doktori képzés keretében az utolsó, a legnehezebb állomást is sikeresen teljesítette. A doktori disszertációját, tudományos eredményeit nyilvános védésen, a szakmai bíráló bizottság előtt *summa cum laude* minősítéssel, sikeresen megvédte.

A fegyvernem szempontjából is fontos, hogy minél több tudományos fokozattal rendelkező tüzér szakember legyen a Magyar Honvédségben, akik kutatásaikkal, tudományos eredményeikkel, javaslataikkal elősegíthetik a magyar tüzérség átalakításával és fejlesztésével kapcsolatos vezetői döntéseket.

Tüzér szakosztály 2001. november 15-én tartotta ötödik tervezett szakosztályülését. A rendezvényen *Dr. Deák János* nyá. vezérezredes tartott előadást *A katonai stratégia, azon*

belül a Magyar Honvédség szárazföldi csapatainak tüzérsége feladatai a nemzeti és a multinacionális műveletekben címmel.

Dr. Deák János megfogalmazta, hogy a Magyar Honvédség, benne a tüzérség, talán legfontosabb átalakításán megy keresztül. Kiemelte a tüzér fegyvernem területén, az elmúlt években végzett gyakorlati és kutatómunkát, amelyek ráirányították a figyelmet a tüzér fegyvernem jelenlétének és tevékenységének fontosságára, a fejlesztésének elodázhatatlan feladataira. Rámutatott arra, hogy a tüzérség, mint a szárazföldi haderőnem legnagyobb tűzcsapás képességgel rendelkező fegyverneme a jövőben is fontos szerepet fog beőltetni a tűztámogatás területén.

Röviden körvonalazta a Nemzetbiztonsági stratégia, a Nemzeti katonai stratégia fontosságát, helyzetét, majd azon belül a honvédelem célját, a fegyveres erők feladatait, a védelmi koncepciókat. Párhuzamot vont az orosz föderáció nemzetbiztonsági stratégiája, katonai stratégiája és a NATO nemzetbiztonsági stratégiája, katonai stratégiája között.

Felhívta a figyelmet arra, hogy mostanában az általános háborúk lehetőségének (nukleáris) tagadása vált jellemzővé. Kiemelten a háborús szint alatti konfliktusok jelentik a mai gondolkodásunk szerint az alapfeladatot.

Felhívta a figyelmet a tüzér felderítés fontosságára, arra, hogy ha kell, akkor 40 km mélységben kell felderítést folytatni. A tűztámogatást irányító tevékenységnek továbbra is a manőverező parancsnok kezében kell összpontosulnia. Tudomásul kell venni, hogy a tűzzel való pusztításban a tüzérség részaránya a gépesített lövész és harckocsi csapatok 20-25 %-hoz viszonyítva 40-51 %!

Befejezésként kiemelte, fontos, ha nem a legfontosabb feladat, hogy ma a tüzérségnek vezérkari szinten legyen megfelelő képviselője. Mind a NATO-ban, mint a keleti kultúrákban valamilyen megnevezéssel (tüzér fegyvernemi igazgatóság, tüzér főnökség, TRADOK stb), de megtalálható a legfelsőbb tüzér vezető.

Az előadást követően Dr. Szendy István, a szakosztály elnöke tájékoztatta a jelenlévőket arról a fontos tényről, hogy a tüzérség fejlesztésével kapcsolatos elgondolás a tudományos szakmai konferenciát követően elkészült. Szeptember hónapban a Szárazföldi Parancsnokság, november elején pedig a Honvéd Vezérkar Katonai Tanácsa előtt tárgyalásra került, és az abban foglaltakkal mindkét érintett helyen elfogadták, azzal egyetértettek.

Ezt követően a vitaindító előadáshoz hozzászólt Dr. Erdélyi Sándor, Dr. Enzsöl Gyula, Dr. Felházi Sándor, Kovács Gyula, Dr. Mlinárik László, Szeley György és Ruszin Romulusz.

Tüzér szakosztályunk ez évi utolsó szakosztályülését **2001. december 14-én** (pénteken) tartotta, amely egyben az éves beszámoló szakosztályülés is volt.

A szakosztály meghallgatta **Ruszin Romulusz** százados „**A DELTA 2001 gyakorlat tűztámogatásának tapasztalatai a 101. Szigetvári Zrínyi Miklós Vegyes Tüzérdandár szemszögéből**” című előadását, amelyet a nyári éleslövészettel egybekötött nemzetközi harcászati gyakorlaton szerzett tapasztalatok alapján, Milos Attila alezredes, tüzér dandár parancsnok helyettes segítségével állított össze.

Az előadást és vitát követően a szakosztályülés meghallgatta **Dr. Felházi Sándor** mk. alez. beszámolóját a szakosztály éves tevékenységéről, majd a Tüzér Szakosztály 2002. évi Tudományos Kutatási Tervének megvitatása következett. A tagság az előterjesztésben meg-

fogalmazott feladatokat elfogadta, továbbá a vezetőség felé a 2002. év feldolgozandó témáihoz a következő témákra előadók meghívását javasolta:

1. A *Felderítő adatfeldolgozó rendszer* továbbfejlesztése és megvalósításának lehetőségei.
2. A magyar tüzérség tűzvezető rendszere lövésszaki programjainak összetétele, működésének feltételei a nemzeti és multinacionális feladatok tükrében.
3. A NATO STANAG meteorológiai és ballisztikai jelentések számítógépes feldolgozásának lehetőségei a Magyar Honvédségben.
4. A magyar tüzérség nemzeti és szövetséges alkalmazásának elmélete és gyakorlata.
5. A különböző lőelem-előkészítési módok gyakorlati pontosságának vizsgálata kísérleti lövészet keretében.
6. A GPS alkalmazásának lehetőségei a magyar tábori tüzérségnél.
7. A lőszerfelhasználás lehetséges módosulása az új (NATO) elvek, normák függvényében.
8. A tüzér tiszt (vezető) és tiszthelyettes (kiképző) képzés, felkészítés várható iránya, feladatai a minőségileg átalakuló Magyar Honvédség nemzeti és szövetségi igényei tükrében.
9. A ZMNE doktori (PhD) képzésén belül, a tüzér fegyvernem alkalmazásával, fejlesztésével kapcsolatos kutatási témák meghatározása és azok kidolgozása.
10. A Vegyes Tüzérdandár a hadtest tűztámogatási rendszerében.
11. A számítógépes szimulátorok helye, szerepe a magyar tüzér tiszti, tiszthelyettesi képzésben.

A szakosztályülésen titkárváltás történt. A régi titkárt a tagság által támogatott **Petrovics Mihály őrnagy**, a ZMNE Tüzér tanszék oktatója váltotta fel. A szakosztály nagy létszáma miatt a vezetőség javaslatára a tagság elfogadta, hogy a szakosztálynál két alelnöki poszt kerüljön létrehozásra és betöltésre. Az új funkcióra a vezetőség **Dr. Felházi Sándor mk. alezredes** kérte fel, akit a tagság bizalmával támogatott és egyöntetűen megszavazott.

A szakosztályban végzett eddigi munkája elismeréseként a szakosztály elnöke emléklappal és könyvjutalommal köszönte meg négy tag munkáját. Jutalmat kapott **Dr. Enzsöl Gyula nyá. ezredes**, **Kovács Gyula nyá. alezredes**, **Dr. habil. Kende György mk. ezredes**, **Fodor Mihály alezredes** és **Ruszín Romulusz százados**.

Továbbra is alapvető elvnek tartjuk, hogy mindazon tüzér és nem tüzér kollégák érdeklődésére számítunk, akik a szakosztály munkája, az általunk feldolgozott témák iránt érdeklődnek, illetőleg abban részt kívánnak venni. Várjuk a tevékenységünkkel kapcsolatos észrevételeket és javaslatokat a munkánk minél színvonalasabb végzése érdekében. Jó példa erre, hogy rendezvényeinken a létszám mindig húsz fő fölött van. A szakosztály klubnapjai nyitottak, azon bárki részt vehet, ott megnyilatkozhat, függetlenül attól, hogy tagja-e a társaságnak, vagy nem.

III.

A szakosztály publikációs tevékenysége

A szakosztály tagjai közül többen is éltek az ismereteik publikáció formájában történő szélesebb körben való ismertetéssel. A doktorandusi státuszban lévő tagok közül Mlinárik László alezredes sikeresen megvédte októberben a doktori értekezését. A Tüzér tanszék és a szakosztályunk eredményes tevékenységének köszönhetően, a kutatási eredményeinkből készített vitaanyag alapján nagyszerű konferencia került megrendezésre, amelynek vitaanyaga a hozzászólásokkal együtt a Nemzetvédelmi Egyetemi Közlemények 2001/3-as különszámaként jelentetik meg. A megjelenő tudományos folyóirat a tüzér fegyvernem jelenével és jövőjével foglalkozik, kellő alapossággal.

Az éves tervben megfogalmazottak szerint elkészült a **TÜZÉR FIGYELŐ** 2001. évi első és második száma, amelyet a szakosztály folyóirataként, mint a tüzérséget bemutató kiadványt jelentettünk meg. Bízunk benne, hogy a következő évben három, majd a későbbiek során, évente négy tudományos tartalommal megtöltött kiadvánnyal tudunk szolgálni a szakmánk iránt érdeklődők részére. Külön öröm, hogy ezen kiadványunkban aktív alkotómunkát fejtett ki néhány csapattiszt is, akik munkájára a jövőben is komolyan számítunk.

Célunk az, hogy minél többet megtudjunk egymás életéről, munkájáról. Szeretnénk, hogy minél több tüzér és a fegyvernemhez kötődő kollégához eljuttánának azok a gondolatok, amelyek a Magyar Honvédségben lezajló átalakulási folyamatban foglalkoztatnak, érintenek bennünket. Továbbra is feladatunknak érezzük, hogy hírt adjunk magunkról és minél szélesebb körben, megismertessük eredményeinket és azokat a problémáinkat, amelyeknek a megoldása nemcsak a fegyvernemünk gondja. Segítséget várunk — témaválasztások, kutatandó területek — a tüzérség kornak megfelelő képének (image-ának) kialakításához, javításához.

IV.

A szakosztály 2001. évi gazdálkodása

A szakosztály ebben az évben a tudományos konferenciára igényelt 40.000 Ft-tal és a tagjai által befizetett tagdíj 60%-ával rendelkezett, amelyet a klubnapjain fel is használt. Sajnos a tagdíj fizetésével ez év során is problémák voltak, amely a felhasználható anyagi kereteinket nagyban lecsökkentette. A probléma oka, hogy az idei létszámunk és a befizetés arányában kapunk csak a jövőben anyagi támogatást.

Tagdíj befizetések:

- Tagság létszám: 42 fő;
- Tagdíjat befizette: 24 fő (57 %)
- nem fizetett: 18 fő (43 %)

A **jövő évben** (2002-ben) tervezett, a már hagyományos nemzetközi szintű tüzér konferencia megrendezéséhez a szakosztály szűkös keretei miatt a vezetés kérelemmel fordul a MHTT elnökéhez, hogy **80.000 Ft támogatással** járuljon hozzá a rendezvényünk sikeres lebonyolításához. Továbbá a Tüzér figyelő című szaklapunk megjelentetéséhez szükséges **40.000 Ft** nyomdaköltséget biztosítsa.

V.

A szakosztályunk tagságának helyzete

Jelenleg a tagságunk létszáma:	42 fő
Folyamatban van a jelentkezése:	7 fő
Kilépett a szakosztályunktól:	0 fő
Összesen:	<hr/> 49 fő

Megállapítható, hogy a Hadtudományi Társaság egyik legnagyobb létszámú szakosztálya vagyunk. A mutatók szerint, amíg más szakosztályok ideiglenesen felfüggesztik a munkájukat, vagy a tagság érdeklődése ugrásszerűen csökken, addig a szakosztályunk létszáma az elmúlt évhez viszonyítva továbbra is nőtt (31 %-kal). A vezetőség véleménye, hogy a munkánk megítélésének ez az igazi eredménye. Megítélésünk szerint az ez évi, a tervekben megfogalmazott feladatokat teljesítettük, munkánk eredményes volt.

A vezetés a fentiek szerint számol be a szakosztálynak a 2001. év folyamán végzett tevékenységről, amelyet a tagság egyöntetűen elfogadott.

A Tüzér Szakosztály vezetősége